

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/28/2022
Identifikačné číslo spisu:	6420201053
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6420201053.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členov senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a Mgr. Miroslava Šeptáka v spore žalobcov 1/ A. Z., narodenej XX. W. XXXX, G.-G., Dolné Hámre 802, 2/ W. K., narodenej X. W. XXXX, K. P. XXX, obe zastúpené advokátskou kanceláriou LEGAL PROFESSIONALS, spol. s r. o., Bratislava, Sartorisova 12, IČO: 36 857 998, 3/ Z. Č., narodeného XX. A. XXXX, K. P. XXX, proti žalovanému S. M., narodenému XX. S. XXXX, Ž., D. XXX/X, zastúpenému advokátskou kanceláriou JUDr. Ľudmila Petrušová, advokátka, s. r. o., Žiar nad Hronom, A. Dubčeka č. 386/10, IČO: 47 241 403, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9C/9/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/3/2021 z 18. marca 2021 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/3/2021 z 12. januára 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyniam 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

Žalobcovi 3/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom sp. zn. 16Co/3/2021 z 18. marca 2021 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 16Co/3/2021 z 12. januára 2022, potvrdil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 9C/9/2020-107 z 1. októbra 2020, ktorým určil, že spoluvlastnícky podiel žalovaného v rozsahu 1/3 k celku na pozemku EKN parcelného č. XXXX/XX, trvalý trávnatý porast o výmere 14 573 m² evidovaný Okresným úradom Žarnovica, katastrálny odbor, na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX pre k. ú. K. P., obec K.Á. P., okres Ž., patrí do dedičstva po nebohej W., narodenej XX. augusta XXXX, zomrelej X. septembra XXXX, naposledy bytom K. P. XXX; žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania zistil, že právní predchodcovia strán sporu G. D., Z. D., W. M., rod. D. boli evidované ako podielové spoluvlastníčky, každá v podiele 1/3 k nehnuteľnosti PKN parcelného č. XXXX/.XX pasienok o výmere 14 573 m², pôvodne zapísanej v pozemno-knižnej vložke č. XXX pre k. ú. K. P. Aktuálne podľa zápisov na príslušnom LV č. XXXX pre k. ú. K. P. ako podieloví spoluvlastníci k pozemku v EKN parcelného č. XXXX/.XX trvalý trávnatý porast o výmere 14 573 m² sú evidovaní B. Č. v podiele 1/3, X. D. v podiele 1/6, A. D. v podiele 1/6 a S. M. (žalovaný) v podiele 1/3 k celku. B. Č. je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/3 k spornej nehnuteľnosti na základe dedenia po právnych predchodcoch B. Č. a jeho manželke A. Č.O., ktorí spoluvlastnícky podiel k spornej nehnuteľnosti nadobudli kúpnu zmluvou uzavretou formou notárskej zápisnice na Notárskom úrade A. W. D. so sídlom v E. I. evidovanej pod N18/94, Nz11/94 z 28. januára 1994 od predávajúcej alebohej Z. D. (právnej predchodkyne žalovaného). Podieloví spoluvlastníci aktuálne evidovaní na LV č. XXXX pre k. ú. K. P. X. D. a A. D., každý v podiele 1/6 nadobudli spoluvlastnícky podiel k sporným nehnuteľnostiam na základe dedenia po právnej predchodkyni G. D., osvedčením o dedičstve sp. zn. 20 D/53/2016. Žalovaný je evidovaný ako podielový spoluvlastník spornej nehnuteľnosti v podiele 1/3 s tým, že spoluvlastnícky podiel nadobudol titulom dedenia po právnej predchodkyni Z. D.F. na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 5D/61/2014.

3. Následne po skonštatovaní existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v súlade s § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), citujúc ustanovenie § 100 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), čl. 20 ods. 1 ústavy (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov), súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že pôvodnými podielovými spoluvlastníkmi spornej nehnuteľnosti zapísanej v pozemno-knižnej vložke č. XXX pre k. ú. K. P. ako nehnuteľnosť PKN parcelného č. XXXX/.XX pasienok o výmere 14 573 m² (dnes evidovanej ako EKN parcelného č. 2261/21 zapísanej na LV č. XXXX pre k. ú. K. P.), boli G. D., Z. D. a W. M. rod. D. každá v podiele 1/3, ktorý spoluvlastnícky podiel nadobudli na základe dedenia. Z listinného dôkazu - upovedomenie bývalého Okresného národného výboru Žiar nad Hronom č. Fin-86/453-1972-53 z 1. februára 1976, vyplýva, že malo dôjsť k prijatiu ponuky daru na nehnuteľnosti uvedené v tejto listine, okrem iného aj k nehnuteľnosti PKN parcelného č. XXXX/.XX a to od darcu O. D. a jeho manželky Z. D. spoločne. Napriek tejto listine t. j. upovedomeniu, nedošlo k vyznačeniu zmeny v evidencii vlastníkov v pozemkovej knihe a ani v evidencii nehnuteľností na základe takéhoto rozhodnutia tak, ako to vyplývalo zo zákonnej úpravy v čase uskutočnenia právneho úkonu v zmysle vyhlášky č. 23/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností. Aj ďalší pôvodný podielový spoluvlastník spornej nehnuteľnosti, nebohá G. D. ako podielová spoluvlastníčka nehnuteľnosti v podiele 1/3 darovala nehnuteľnosť v prospech Československého socialistického štátu, o čom svedčí upovedomenie bývalého Okresného národného výboru Žiar nad Hronom pod č. Fin - 86/453/1972 - 376 z 9. júna 1973. Táto zmena vlastníckeho vzťahu však bola riadne vyznačená aj príslušným zápisom vo výkaze zmien pod položkou 99/81. Tretia z pôvodných podielových spoluvlastníčok právna predchodkyňa žalobcov W. M. rod. D. nikdy svoj spoluvlastnícky podiel k spornej nehnuteľnosti nepreviedla, ani nedarovala v prospech Československého štátu ako iní podieloví spoluvlastníci, o čom svedčí zápis v evidencii nehnuteľností. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že právna predchodkyňa žalovaného Z. D. kúpnu zmluvou uzatvorenou formou notárskej zápisnice na Notárskom úrade notárky Mgr. A. Kupčiovej v Novej Bani pod N18/94, Nz11/94 z 28. januára 1994, previedla spoluvlastnícky podiel k spornej nehnuteľnosti na kupujúcich A. Č. a B. Č. (právnych predchodcov podielového spoluvlastníka spornej nehnuteľnosti B. Č.). V čase, kedy sa uskutočnil prevod nehnuteľnosti na základe tohto právneho úkonu, predávajúca bola riadne evidovaná ako podielová spoluvlastníčka, o čom svedčí aj kúpna zmluva nachádzajúca sa v spise na č. l. 14 - 15. I napriek tejto skutočnosti právna predchodkyňa žalovaného požiadala v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a k inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.“) v rámci reštitúcie o vydanie spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosť EKN parcelného č. XXXX/.XX s poukazom na skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti jej boli odňaté upovedomením bývalého Okresného národného výboru Žiar nad Hronom. Príslušný Okresný úrad

Žarnovica, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva z tohto dôvodu 11. februára 1999 vydal rozhodnutie, ktorým spoluvlastnícky podiel k tejto nehnuteľnosti vydal právnej predchodkyňi žalovaného. Okresný úrad tak rozhodol i napriek skutočnosti, že nikdy nedošlo k zmene vlastníckych vzťahov a nehnuteľnosť žiadnym spôsobom neprešla na štát, preto ani nemohlo platne dôjsť k prinavráteniu spoluvlastníctva v prospech právneho predchodcu žalovaného k spornej nehnuteľnosti. K vydaniu rozhodnutia došlo v roku 1999, napriek tomu, že už v roku 1994 Z. D. svoj spoluvlastnícky podiel vo výške 1/3 spornej nehnuteľnosti odpredala. Z evidencie nehnuteľností naopak pre súd prvej inštalácie vyplynula skutočnosť, že právna predchodkyňa žalovaného od roku 1943 t. j. od prvého zápisu v pozemno-knižnej vložke, až do uzavretia kúpnej zmluvy formou notárskej zápisnice z 1. februára 1994, bola kontinuálne podielovou spoluvlastníčkou spornej nehnuteľnosti, preto neexistoval žiaden zákonný dôvod pre vydanie rozhodnutia Okresným úradom Žarnovica, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva o prinavrátenie spoluvlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech právnej predchodkyne žalovaného, rozhodnutím B/99/0190/H - 496 z 11. februára 1999. Aj ďalšia z podielových spoluvlastníčok spornej nehnuteľnosti EKN parcelného č. XXXX/XX G. D., si uplatnila reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností a rozhodnutím Okresného úradu Žarnovica, odbor poľnohospodársky B 98/0988/H - 305 z 11. decembra 1998, jej bol vydaný ako oprávnenej osobe podiel vo výške 1/3 ako pôvodnej podielovej spoluvlastníčke, o čom bol realizovaný zápis v katastri nehnuteľností pod Z 3153/99, položka zmien 188/1999. Následne po smrti pôvodnej podielovej spoluvlastníčky G. D. z titulu dedenia a to rovným dielom nadobudli spoluvlastníctvo k spornej nehnuteľnosti, jej právni nástupcovia aktuálne vedení na LV a to X. D. a A. D. každý v podiele 1/6, osvedčením o dedičstve sp. zn. 20D/53/2016. Pokiaľ v rámci obrany žalovaný argumentoval tým, že jeho právna predchodkyňa Z. D. nadobudla spoluvlastnícky podiel vo výške 1/3 na základe vydania nehnuteľnosti príslušným okresným úradom ako reštitučný nárok, k tomu súd prvej inštalácie poukázal na skutočnosť, že upovedomenie bývalého Okresného národného výboru Žiar nad Hronom č. Fin - 86/453/1972 - 153 z 1. februára 1976, na základe ktorého malo dôjsť k darovaniu spoluvlastníckeho podielu spornej nehnuteľnosti v prospech štátu, nebolo realizované v zmysle platnej právnej úpravy. V čase uskutočnenia takéhoto právneho úkonu vykonaného 1. februára 1976 sa vychádzalo z vyhlášky č. 104/1966 Zb. o správe národného majetku účinné do 1. januára 1976, preto právny úkon nebol učinенý v súlade so zákonom, ale v jeho rozpore t. j. po účinnosti právneho predpisu. Navyše neboli splnené ani ďalšie zákonné náležitosti a to zákonom predpísaná písomná forma, ktorá nebola splnená, pretože sa vyžadovalo aj prehlásenie o tom, že darca takýto dar prijíma. Predmetné upovedomenie bývalého Okresného národného výboru č. Fin - 86/453/1972 - 153 z 1. februára 1976, neobsahovalo akceptáciu prijatia daru obdarovaným. Súd prvej inštalácie už len z tohto dôvodu považoval takto uzatvorenú zmluvu za neplatnú, právny úkon nebol zjavne učinенý vo forme, ktorú vyžadoval v tom čase platný Občiansky zákonník. Nebola zrealizovaná ani na tej istej listine, ako si to v tom čase vyžadovalo účinné ustanovenie § 42 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo v konečnom dôsledku viedlo k prijatiu záveru, že takýto úkon je neplatný. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ani nedošlo k vyznačeniu príslušných vlastníckych zmien v registri a naďalej vlastnícke právo svedčilo pre pôvodnú podielovú spoluvlastníčku, právnu predchodkyňu žalovaného, ktorá nehnuteľnosti ešte pred rokom 1999 práve z dôvodu evidencie vlastníckych vzťahov, kúpnu zmluvou previedla na kupujúcich - rodinu Č.. Ak teda rozhodnutím Okresného úradu Žarnovica, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva z 11. septembra 1999 došlo k schváleniu dohody o vydaní nehnuteľnosti z titulu reštitučného nároku pre právneho predchodcu žalovaného Z. D., takéto rozhodnutie ukrátilo vo vlastníckych právach právneho predchodcu žalobcov 1/až 3/ W. Č., rod. D.. Vydaný spoluvlastnícky podiel v rámci reštitučného nároku teda svedčil nie právnej predchodkyňi žalovaného ako osobe oprávnenej, ale právnenému predchodcovi žalobcov. Na základe uvedeného preto súd prvej inštalácie žalobe vyhovel. V závere podotkol, že pri skúmaní a posúdení kto je vlastníkom sa môže odchyliť od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností. V tejto súvislosti zdôraznil, že vykonaným dokazovaním zistil, že spoluvlastnícky podiel aktuálne patriaci vlastnícky žalovanému nebol v minulosti prevedený z právneho predchodcu žalovaného na štát existujúcim a platným právnym úkonom. Naopak takýto spoluvlastnícky podiel právny predchodca žalovaného previedol kúpnu zmluvou už v roku 1994 na tretie osoby, preto si ani nemohol legitímne uplatňovať reštitučný nárok podľa zákona č. 229/1991 Zb. a následne nemalo byť rozhodnuté správnym orgánom o vydaní nehnuteľnosti pre právneho predchodcu žalovaného, čo bolo taktiež dôvodom vyhovieť žalobe. Opravným uznesením č. k. 9C/9/202-203 z 3. novembra 2021 súd prvej

inštancie opravil záhlavie vydaného rozsudku v označení právneho zástupcu žalobcov. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

4. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia. Na doplnenie a potvrdenie správnosti uviedol, že predmetom konania bolo určenie, že spoluvlastnícky podiel žalovaného v rozsahu 1/3 k pozemku registra „E“ parcelného č. 2261/21 trvalý trávnatý porast o výmere 14 573 m² evidovanému Okresným úradom Žarnovica, katastrálny odbor na LV č. XXXX nachádzajúci sa v k. ú. K.Á. P. patrí do dedičstva po nebohej W. Č. rod. D. narodenej XX. W. XXXX, zomrelej X. S. XXXX naposledy bytom K. P. XXX. Predmetnú nehnuteľnosť vlastnili po 1/3 pôvodne W. D., G. D. a Z. D., ktorá skutočnosť vyplýva z pozemno-knižnej vložky č. XXX pre k. ú. K. P. a 1/3 nehnuteľnosti nadobudli v dedičskom konaní po G.C. D. a to X. D. a A. D. každý v podiele 1/6 k celku, osvedčením o dedičstve sp. zn. 20D53/2016, Dnot106/2016, a 1/3 vlastnila W. M. rod. D. neskôr Č.. Ďalšiu 1/3 vlastnila Z. D., ktorá tento spoluvlastnícky podiel previedla v roku 1994 kúpnu zmluvou na B. Č. a jeho manželku A., ktorá bola spísaná formou notárskej zápisnice notárkou A. W. D. pod č. N 18/94 a Nz 11/94, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Ž. E. G. 14. marca 2004 pod K.-XXX/XXXX. Na základe uvedeného odvolací súd považoval rozhodnutie Okresného úradu Žarnovica odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. B/99/0190/H - 496 z 11. februára 1999 za absolútne neplatný právny úkon, o nulitný akt, na ktorú skutočnosť prihladal z úradnej moci. Súd prvej inštancie nerozhodoval o tom, či predmetné rozhodnutie bolo prijaté pri zachovaní správneho úradného postupu, ani neskúmal vecné podmienky vydania tohto rozhodnutia, ale prihladal na ničotnosť takéhoto rozhodnutia vzhľadom k tomu, že k žiadnej veci nemôže byť zriadené podielové spoluvlastníctvo v rozsahu presahujúcom celok tak, ako to bolo v danom prípade. Vydaným rozhodnutím Okresným úradom Žarnovica došlo k vytvoreniu spoluvlastníckych podielov k predmetnej nehnuteľnosti v rozsahu 4/3. Zároveň zdôraznil, že rozhodnutím tohto úradu nebolo dotknuté ani vlastnícke právo dedičov po G. D., teda X. a A. D., ale ani dedičské právo žalobcov ako právnych nástupcov po W. Č. (predtým M., rod. D.).

5. Pokiaľ sa žalobcovia v konaní domáhali určenia, že spoluvlastnícky podiel vo výške 1/3 predmetnej nehnuteľnosti patrí do dedičstva po nebohej W. Č., rod. D. a v konaní bolo preukázané, že uvedená osoba spoluvlastnícke právo nikdy nestratila, žalovaný nemohol platne zdediť 1/3 nehnuteľnosti po Z. D. osvedčením o dedičstve sp. zn. 5D61/2014, Dnot105/2014 v zmysle zásady, že nikto nemôže previesť na iného viac práv, než sám má. Pokiaľ existuje spor o určenie vlastníckeho práva medzi právnymi nástupcami kupujúcich na základe kúpnej zmluvy z roku 1994 a žalovaným, tento sa netýka právnych nástupcov W. Č., keďže z rozhodnutia Okresného úradu Žarnovica č. B/99/0190/H - 496 z 11. februára 1999 nevyplýva, žeby Z. D. bola vydaná 1/3 predmetnej nehnuteľnosti v reštitučnom konaní, ktorá bola vo vlastníctve W. Č.I., ktorá bola podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti vo výške 1/3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalobcom 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

6. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Namietal, že rozhodnutie správneho orgánu, ktorým jeho právna predchodkyňa nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom konania, je právne záväzná a nie je možné, aby všeobecný súd robil revíziu predmetného rozhodnutia, resp. konania správneho orgánu. Podľa dovolateľa v súlade s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napr. sp. zn. I. ÚS 394/08, II. ÚS 145/2019, ako i Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) napr. sp. zn. 5Cdo/198/2008, 4Cdo/123/2003, všeobecný súd nemá právomoc, aby riešil ako predbežnú otázku nulitnosť správneho aktu. Ďalej argumentoval tým, že odvolací súd nielenže nezaujal žiadne stanovisko k ním predloženým právnym argumentom, t. j. neodôvodnil svoje rozhodnutie, ale sa napadnutým rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, z ktorej vyplýva, že rozhodnutia správnych orgánov nepodliehajú prieskumu všeobecných súdov mimo správneho súdnictva. Podľa názoru dovolateľa všeobecný súd je oprávnený preskúmavať správny akt len so

zreteľom na to, či ide o akt nulitný z dôvodu, že bol vydaný nepríslušným orgánom štátnej správy (sp. zn. 5Cdo/198/2008, 2Cdo/24/2007, 3Cdo/45/2008, 5Cdo/132/2000 a 5Cdo/201/2012). V rámci namietaného odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe vymedzil otázky, či je v právomoci všeobecného súdu preskúmať rozhodnutie príslušného správneho orgánu, ktorým bolo priznané vlastnícke právo v rámci reštitúcie (i); či je právne záväzné rozhodnutie príslušného správneho orgánu pre všeobecné súdy (ii). Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne, zmeniť a žalobu zamietnuť. Zároveň predložil návrh na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozsudku vzhľadom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa s odôvodnením, aby sa do rozhodnutia o dovolaní nenakladalo s nehnuteľnosťou, pričom vyhovením návrhu nevznikne žalobcom žiadna ujma.

7. Žalobkyne 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že podané dovolanie žalovaného predstavuje opakovane recykláciu dôvodov, ktoré uvádzal žalovaný už v odvolacom konaní, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd riadne vysporiadal v napadnutom rozsudku. Predmetom súdneho konania nebolo preskúmanie vecnej správnosti správneho aktu, resp. jeho nulitnosť, ale rozhodnutie o určení vlastníckeho práva (t. j. že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohej W. Č., rod. D.). Úplne nesprávny je preto záver žalovaného v podanom dovolaní o tom, že súd prvej inštancie v predmetnom konaní skúmal vecnú správnosť rozhodnutia vydaného príslušným správnym orgánom o uplatnenom reštitučnom nároku. Takáto skutočnosť nebola a nemohla byť ani predmetom konania, keďže nebola predmetom žaloby. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP uviedli, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je dostatočné odôvodnené a spĺňa všetky zákonom stanovené náležitosti v zmysle § 393 CSP. Vo vzťahu k dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobkyne zastávali názor, že k žiadnemu odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nedošlo, keďže rozhodnutia dovolacieho súdu, na ktoré poukázal žalovaný, sa danej veci netýkajú a týkať sa nemôžu, keďže predmetom žaloby a konania bol nárok žalobcov, ktorí žiadnym spôsobom správny akt nenapádali. Vyslovili názor, že je nepochybné, že rozhodovanie súdu o určení, či určitá vec patrí do dedičstva po poručiťovi, spadá do právomoci súdu. Spornou skutočnosťou je v danom prípade vlastnícke právo/zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti a nie preskúmavanie rozhodnutia správneho orgánu z hľadiska jeho správnosti alebo nesprávnosti. Na druhej strane však zastávali názor, že predchádzajúce rozhodnutie správneho orgánu nezakladá „imunitu“ voči následným súdnym rozhodnutiam, ktorými vzhľadom na existenciu skutkového stavu, uplatnené nároky týkajúce sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nemôžu byť riešené iným spôsobom ako súdnym rozhodnutím. Súd v danom prípade vychádzali pri určovacej žalobe zo zisteného skutkového stavu, do ktorého patrí aj právoplatné rozhodnutie správneho orgánu, ktoré ale súd v konaní vyhodnotil ako dôkaz/skutkové zistenie bez toho, aby sa svojim určovacím výrokom akokoľvek dotýkal právoplatnosti vydaného rozhodnutia správneho orgánu. Tento záver okrem iné podporujú aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/190/2011, 10Sžo/303/2015. Podľa žalobkyní z uvedených rozhodnutí vyplýva, že zmenu zápisu v katastri nehnuteľnosti je možné dosiahnuť len určovacou žalobou, t. j. v dovolaní vyjadrený právny názor žalovaného o tom, že civilný súd nie je oprávnený skúmať správnosť rozhodnutia správneho orgánu je irelevantný. Napokon podotkli, že z dôvodu odlišného skutkového stavu v danej veci, rozhodnutia ústavného súdu vo veciach sp. zn. II. ÚS 145/2019, resp. I. ÚS 394/08 nie sú aplikovateľné. Navrhli zamietnuť dovolanie. Uplatnili si nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Návrhu na odklad právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu navrhli nevyhovieť, z dôvodu neexistencie žiadnych dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. Žalobca 3/ písomné vyjadrenie k dovolaniu nepredložil.

9. Dovolateľ repliku k vyjadreniu žalobkyní 1/ a 2/ nepredložil.

10. Podľa § 444 ods. 2 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

11. Posúdením návrhu dovolateľa na odklad právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre vyhovenie jeho návrhu. V súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o

tom nevydal samostatné rozhodnutie.

12. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia (§ 438 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1 a 3 CSP) v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

13. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

14. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

15. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

17. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

18. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

19. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie

súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

20. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

21. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, nevysporiadanie sa s jeho uplatnenou právnou argumentáciou odvolacím súdom.

22. K namietaného nedostatočného odôvodneniu napádaného rozhodnutia dovolací súd uvádza, že odôvodnenie uvedené v bode 8 v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie vo vzťahu k správne zistenému skutkovému stavu, ako i k právnomu posúdeniu najmä v bodoch 7 až 15 v celom jeho kontexte, spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

23. Civilný sporový poriadok totiž umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M. Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

24. Z okolností preskúmvanej veci je nepochybné, že sudy nižších inštancií viazané žalobným návrhom o určenie, že vec patrí do dedičstva po nebohej W., správne skonštatovali existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení v súlade s § 137 písm. c) CSP. Následne citujúc judikát R 32/2011, v zmysle ktorého v konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiťovi, ide o posúdenie, či poručiťel bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Navrhované určenie sa tu vzťahuje k okamihu smrti poručiťela a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu, správne ustálili, že pri posúdení opodstatnenosti žaloby o ochranu vlastníckeho práva, posudzovali prevod resp. prechod vlastníckeho práva právnych predchodcov strán a dospeli k záveru, že nebohá W. Č., rod. D., narodená XX. W. XXXX, zomrelá X.

S. XXXX, ako podielová spoluvlastníčka podielu vo výške 1/3 spornej nehnuteľnosti nikdy nestratila svoje spoluvlastnícke právo, preto žalovaný nemohol platne nadobudnúť dedením spoluvlastnícky podiel vo výške 1/3 po nebohej Z. D., osvedčením o dedičstve sp. zn. 5D/61/2014-62, Dnot 105/2014 v zmysle zásady nemo plus alium transferre potest quam ipse habet („nikto nemôže previesť na iného viac práv, než má sám“). Právna predchodkyňa žalovaného nebohá Z. D., kúpnu zmluvou uzatvorenou formou notárskej zápisnice spísanej na Notárskom úrade Mgr. A. Kupčiovej v Novej Bani, pod N18/94, Nz11/94 z 28. januára 1994 previedla spoluvlastnícky podiel k spornej nehnuteľnosti na kupujúcich A. Č. a B. Č., ktorej vklad bol povolený 14. marca 1994 pod č. V 120/1994. V čase prevodu spoluvlastníckeho podielu na základe právneho úkonu bola riadne evidovaná ako podielová spoluvlastníčka, o čom svedčí i kúpna zmluva (v spise na č. l. 14-15). I napriek tejto skutočnosti právna predchodkyňa žalovaného požiadala o vydanie spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti EKN parcelného č. 2261/21v rámci reštitúcie podľa zákona č. 229/1991 Zb., pričom rozhodnutím Okresného úradu Žarnovica, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. B/99/0190/H-496 z 11. februára 1999, jej bol spoluvlastnícky podiel vydaný. V tejto súvislosti súdy nižších inštancií správne konštatovali, že k vydaniu spoluvlastníckeho podielu došlo i napriek tomu, že nikdy nedošlo k zmene vlastníckych vzťahov a nehnuteľnosť žiadnym spôsobom neprešla na štát, preto nemohlo ani platne dôjsť k prinavráteniu spoluvlastníctva v prospech právnej predchodkyne žalovaného k spornej nehnuteľnosti. K vydaniu rozhodnutia došlo v roku 1999, pričom už v roku 1994 Z. D. spoluvlastnícky podiel vo výške 1/3 k spornej nehnuteľnosti predala. V kontexte uvedeného odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie nerozhodoval o tom, či predmetné rozhodnutie bolo prijaté pri zachovaní správneho úradného postupu, ani neskúmal vecné podmienky vydania tohto rozhodnutia, ale prihliadal na ničotnosť takéhoto rozhodnutia vzhľadom k tomu, že k žiadnej veci nemôže byť zriadené podielové spoluvlastníctvo v rozsahu presahujúcom celok tak, ako je v danej veci. Vydaným rozhodnutím Okresného úradu Žarnovica došlo k vytvoreniu spoluvlastníckych podielov k spornej nehnuteľnosti v rozsahu 4/3. Napokon odvolací súd podotkol, že týmto rozhodnutím nebolo dotknuté ani vlastnícke právo dedičov po nebohej G. D., teda X. a A. D., ale ani dedičské právo žalobcov ako právnych nástupcov po W. Č., (predtým M.) rod. D.. Pokiaľ existuje spor o určenie vlastníckeho práva medzi právnymi nástupcami kupujúcich na základe kúpnej zmluvy z roku 1994 a žalovaným, tento spor sa netýka právnych nástupcov nebohej W. Č., keďže z rozhodnutia Okresného úradu Žarnovica č. B/99/0190/H-496 z 11. februára 1999 nevyplýva, že Z. bola vydaná 1/3 predmetnej nehnuteľnosti v reštitučnom konaní, ktorá bola v spoluvlastníctve W. Č..

25. Potvrdením rozhodnutia vo veci samej v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd preskúmal správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj správnu aplikáciu a interpretáciu príslušných hmotnoprávnych noriem na zistený skutkový stav a zároveň aj skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané v súlade s ustanoveniami procesného práva. Výsporiadanie sa s podstatnými, pre posúdenie veci relevantnými námietkami uplatnenými v odvolacom konaní, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

26. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017). Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia dovolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval mu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ

rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

27. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

28. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

29. Prejednávajúci senát dospel teda k záveru, že z procesného postupu súdov nižších inšancií nevyplýva, žeby konanie bolo zaťažené vadou zmätočnosti, ktorá by mala mať za následok porušenie procesných práv dovolateľa v takej intenzite, žeby bolo možné konštatovať porušenie jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania z tohto dôvodu nie je daná.

30. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ vymedzil otázky týkajúce sa posúdenia, či je v právomoci všeobecného súdu preskúmavať rozhodnutie príslušného správneho orgánu, ktorým bolo priznané vlastnícke právo v rámci reštitúcie (i); či, je právne záväzné rozhodnutie príslušného správneho orgánu pre všeobecné súdy (ii). Zároveň poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, ako aj ústavnému súdu konkretizovanú v bode 6 odôvodnenia, týkajúcu sa posudzovania a preskúmavania správnosti vydaných rozhodnutí správnym orgánom všeobecným súdom.

31. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inšancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

32. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

33. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na

zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

34. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

35. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou odvolacieho súdu“. Pre právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ (R 83/2018).

36. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a v o Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

37. V preskúmvanej veci pri posudzovaní prípustnosti dovolaní napadnutého rozhodnutia v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, v kontexte vymedzených otázok dovolateľov (bod 30) v súlade s náležitosťami vymedzenia v zmysle § 431 až § 435 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné, preto následne posudzoval dôvodnosť nastolených právnych otázok.

38. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

39. Podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

40. Všeobecná právomoc civilného súdu predstavuje okruh súkromnoprávných sporov, ak sa jedná o ohrozenie alebo porušenie súkromného subjektívneho práva, ďalej okruh iných súkromnoprávných vecí týkajúcich sa statusu osôb. Súdy neprejednávajú a nerozhodujú právne veci vyplývajúce z

verejnoprávných vzťahov, s výnimkou prípadov, ak zákon výslovne zveruje takéto právne veci do právomoci civilného súdu. Zmyslom základného práva na súdnu ochranu je zaručiť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť.

41. Podľa § 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy vznikajú z právnych úkonov alebo z iných skutočností, s ktorými zákon vznik týchto vzťahov spája.

42. Podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

43. Podľa § 460 Občianskeho zákonníka dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

44. Žaloba na určenie vlastníckeho práva patrí medzi tzv. abstraktné určovacie žaloby, predmetom, ktorých je určenie absolútneho subjektívneho práva. Žaloba na určenie, že určitá vec patrí do dedičstva, je žalobou, ktorou sa sleduje ochrana vlastníckeho práva, na požadovanom určení je daný naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c) CSP (m. m. sp. zn. 1Cdo/26/2007). Z ustálenej súdnej praxe napríklad z rozsudkov najvyššieho súdu z 11. decembra 2008 sp. zn. 3Cdo/44/2008, z 30. júna 2008 sp. zn. 5Cdo/147/2007, z 29. januára 2008 sp. zn. 1Cdo/43/2007, z 26. júla 2007 sp. zn. 3Cdo/25/2007, k otázke prípustnosti určovacieho návrhu vyplýva, že konkrétna vec (hnuteľná alebo nehnuteľná) patrí do dedičstva po poručiteľovi, ktorým návrhom sa môže v sporovom konaní takéhoto určenia domáhať ten, kto je dedičom poručiteľa (resp. do úvahy prichádzajúcim dedičom), prípadne jeho právnym nástupcom, voči inej osobe ako dedičovi (ktorá nie je poručiteľovým dedičom). V samotnom dedičskom konaní, ktoré je svojím charakterom konanie nesporné, nemožno odstrániť spornosť vlastníckeho práva.

45. K prvej nastolenej otázke dovolateľom, týkajúcej sa posúdenia, či je v právomoci všeobecného súdu preskúmať rozhodnutie príslušného správneho orgánu, ktorým bolo priznané vlastnícke právo v rámci reštitúcie (i), dovolací súd uvádza, že napádaným rozhodnutím nedošlo k žiadnej revízii rozhodnutia správneho orgánu po formálnej, ale ani vecnej (obsahovej) stránke. V preskúmvanej veci súdy nižších inštancií posudzovali otázkou vlastníckych vzťahov prevodu resp. prechodu vlastníckych práv po právnych predchodcoch, nepreskúmavali rozhodnutie správneho orgánu. Žalobcovia neboli účastníkmi konania o vydanie reštitučného nároku po nebohej Z. D. (spoluvlastníckeho podielu vo výške 1/3 k spornej nehnuteľnosti), a v tomto konaní sa ani nedomáhali vyslovenia neplatnosti resp. nulnosti rozhodnutia správneho orgánu. Nejednalo sa teda o spor medzi fyzickými osobami a štátom, ale o spor o určenie, že spoluvlastnícky podiel vo výške 1/3 z nehnuteľnosti EKN parcelného č. XXXX/XX o výmere 14 573 m² zapísanej na LV č. XXXX pre k. ú. Veľká Lehota patrí do dedičstva po nebohej W. Č., rod D..

46. K rozhodnutiam najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/198/2008, 2Cdo/24/2007, 3Cdo/45/2008, 5Cdo/132/2000, 5Cdo/201/2012, 4Cdo/123/2003, na ktoré v súvislosti s namietaným odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dovolateľ poukázal, dovolací súd uvádza, že sa týkali posudzovania výmeru a prídellových listín. Z ich právnych záverov je nepochybné, že správnosť výmeru a jeho súlad s vtedy platnými predpismi nie je možné v súčasnosti preskúmať a takýto právny akt je potrebné považovať za právny akt bezchybný, z ktorého musí súd vychádzať v zmysle § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov znení účinnom do 30. júna 2016). Pokiaľ bolo rozhodnutie vydané v rámci právomoci príslušného orgánu, jeho zákonnosť je možné preskúmať len procesným postupom v rámci správneho súdnictva; nepodlieha však preskúmaniu všeobecným súdom. K rovnakému záveru dospel najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 4Cdo/123/2003, v ktorom vyslovil právny názor, že výmery a prídellové listiny ako verejné listiny boli aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladuschopnými listinami, že mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu, že ho môže preskúmať len so zreteľom na to, či ide akt nulitný (ničotný),

ako i že nulitným aktom je správny akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom (uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 44/2004). Ten istý záver zaujal najvyšší súd Slovenskej republiky tiež v rozsudku sp. zn. 5Cdo/110/2000, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/2001, ako aj v rozsudku z 27. novembra 2007 sp. zn. 2Cdo/337/2006, obdobne aj v uznesení sp. zn. 4Sž/88/1995, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 65/1995 a v uznesení sp. zn. 4Sž/34/1997, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 77/1998. Uvádzané rozhodnutia dovolateľov neboli použiteľné na preskúmanú vec z dôvodu, že sa týkali odlišného skutkového stavu i právneho posúdenia.

47. V danej veci pokiaľ sudy nižších inšancií v rámci hodnotenia vykonávaných dôkazov v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z § 191 CSP, posudzovali resp. zaujali k rozhodnutiu Okresného úradu Žarnovica, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva pod č. B/99/0190/H-496 z 11. februára 1999, právny záver o jeho neplatnosti, resp. nulitosti, uvedené konštatovanie však nepredstavovalo preskúmavanie zákonnosti správneho aktu, ktorého kompetenciu má spomedzi orgánov súdnej moci len a výlučne správny súd na základe správnej žaloby za presne špecifikovaných zákonných podmienok. Prípadné nesplnenie zákonných predpokladov hmotnej povahy pre vydanie individuálneho správneho aktu však ani správny súd neskúma vecne (či boli alebo neboli splnené, čo by nahrádzalo činnosť správnych orgánov), ale len vo väzbe na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, čo je prejavom oddelenosti sústav a rešpektovania právomoci orgánu výkonnej moci (nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 145/2019-124 z 30. januára 2020, bod 42).

48. Z rozhodnutia ústavného súdu č. k. I. ÚS 394/2008-8 z 26. novembra 2008, na ktoré dovolateľ poukázal vyplýva, že ústavný súd posudzoval, či rozhodnutiami všeobecného súdu došlo k porušeniu práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy. Podstata sporu o ochranu vlastníckeho práva spočívala v strete vlastníckeho práva k jednej nehnuteľnosti (parcele), ktorej vlastníkom sa podľa práva cítili dve skupiny osôb. Prvú skupinu tvorili navrhovatelia v súdnom konaní pred všeobecnými súdmi, ktorí nadobudnutie (vznik) svojho vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti odvodzovali od právoplatného reštitučného rozhodnutia, ktorým im bolo priznané vlastnícke právo aj k predmetnému pozemku, pričom podľa skôr vysloveného právneho názoru dovolacieho súdu nejde o nulitný akt, ale naopak, ide o originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva navrhovateľov, ktorý má za následok absolútny zánik vlastníctva predchádzajúceho vlastníka a vylučuje ho. Toto právoplatné reštitučné rozhodnutie pritom nebolo žiadnym príslušným správnym ani súdnym orgánom zmenené ani zrušené. Rešpektujúc potom viazanosť súdu týmto právoplatným rozhodnutím správneho orgánu, všeobecné sudy (okresný súd aj krajský súd) právoplatne určili vlastnícke právo navrhovateľov k predmetnému pozemku. Druhú skupinu tvorili sťažovatelia, ktorí svoje vlastnícke právo k predmetnému pozemku odvodzovali od zmluvy, konkrétne od darovacej zmluvy, ktorou ich rodičia previedli na nich vlastnícke právo k pozemku, pričom ich právni predchodcovia (rodičia) mali nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnému pozemku kúpnu zmluvou od K., ktorý však nebol vlastníkom predmetného pozemku, len jeho správcou na základe hospodárskej zmluvy, ktorým bola na neho prevedená správa pozemku vo vlastníctve štátu. Všeobecné sudy priznali súdnu ochranu vlastníckeho práva prvej skupine, teda navrhovateľom v riadnom súdnom konaní, v prospech ktorých určili vlastnícke právo.

49. Podľa názoru dovolacieho súdu uvedené rozhodnutie nie je použiteľné na danú vec z dôvodu, že právna predchodkyňa žalobcov (nebohá W. Č.) nebola pôvodnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu nehnuteľnosti, ktorej by bolo odňaté vlastnícke právo. Právna predchodkyňa žalovaného nebohá Z. D., kúpnu zmluvou uzatvorenou formou notárskej zápisnice spísanej na Notárskom úrade Mgr. A. Kupčiovej v Novej Bani, pod N18/94, Nz11/94 z 28. januára 1994 previedla spoluvlastnícky podiel k spornej nehnuteľnosti na kupujúcich A. Č. a B. Č., ktorej vklad bol povolený v roku 1994, preto rozhodnutím správneho orgánu v roku 1999 o vydaní spoluvlastníckeho podielu nebohej Z., jej spoluvlastnícky podiel nesvedčil. V kontexte uvedeného následne ho nemohol nadobudnúť dedením ani

samotný žalovaný v zmysle zásady „nikto nemôže previesť na iného viac práv, než sám má.“ Vydaný spoluvlastnícky podiel teda svedčil právnym predchodcom žalobcov a nie právnej predchodkyni žalovaného.

50. K druhej nastolenej otázke dovolateľom týkajúcej sa posúdenia, či, je právne záväzné rozhodnutie príslušného správneho orgánu pre všeobecné súdy (ii), dovolací súd uvádza, že rozhodnutie príslušného správneho orgánu je právne záväzné pre všeobecné súdy, nepodlieha jeho preskúmaniu. Vychádzajúc z ustanovenia § 70 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 162/1995 Z. z.“) údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Rozhodnutie o žalobe o ochranu vlastníckeho práva je autoritatívnym rozhodnutím súdu o tom, či tu právo/ právny vzťah je alebo nie, na vydanie, ktorého je daná právomoc všeobecného súdu. Dedičské právo je subjektívnym právom každej fyzickej osoby, ktoré garantuje čl. 20 ods. 1 ústavy. Niet preto pochyb, že ide o právo, ktorého existenciu možno určovať v rámci súdneho konania v zmysle § 137 písm. c) CSP. Napokon aj z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že čl. 20 ods. 1 ústavy priznáva vlastníkovi len ochranu majetku, ktorý nadobudol v súlade s právnym poriadkom (napr. PL. ÚS 33/1995, PL. ÚS 30/1995).

XX. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že napádaným rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri posudzovaní žalobného návrhu na ochranu vlastníckeho práva v zmysle § 126 F. zákonníka, preto dovolací súd dovolanie ako nedôvodné zamietol v súlade s § 448 CSP.

52. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobkyní 1/ a 2/ vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP, ktorým priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP). Dovolací súd žalobcovi 3/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo mu z obsahu spisu žiadne preukázateľné trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/ 2018).

53. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.